

Optymalne wykorzystanie wspólnych gruntów dzięki agroleśnictwu

Źródło informacji: Antia Villada and Rosa Mosquera

W Galicji 600 tys. ha spośród 3 milionów ha znajduje się w formie posiadania tradycyjnie nazywanej 'Monte Veciñal en Man Comun' (MVMC), którą można przetłumaczyć jako „ziemie we wspólnym posiadaniu sąsiedzkim” (Neighbourhood owned Common Land). MVMC to germański rodzaj własności, w którym ziemia jest posiadana przez żyjących na niej mieszkańców, którzy tracą prawa do niej w momencie, kiedy ją opuszczają. Aktualnie większość ziemi we wspólnym posiadaniu MVMC to lasy, w których istnieje wysokie zagrożenie pożarowe.

'De Carballo' to społeczność 'wspólnej ziemi'. Aktualnie zrzesza ponad 50 mieszkańców/rodzin posiadających w sumie około 710 ha gruntów. Około 270 ha z 450 ha własności MVMC użytkowane jest w formie systemu leśno-pastwiskowego dla koni galicyjskich (30 sztuk), podczas gdy około 30 ha przeznaczono aktualnie na hodowlę świń celtyckich (100 sztuk), obie rasy pochodzą z terenów północno-zachodniej Hiszpanii (zdjęcia).

Począwszy od 2008 r., na terenach użytkowanych w tej formie własności produkcja była dywersyfikowana, nastąpiło przejście od plantacji sosny (*Pinus radiata*, *P. pinaster*, *P. sylvestris*) do

bardziej zróżnicowanych systemów agroleśnictwa. Obejmowały one nowo posadzone gatunki drzew rodzimych na tych terenach (brzoza, kasztanowiec, orzech włoski i wiśnia) w połączeniu z produkcją mięsa wieprzowego i koniny (świnie i konie lokalnych ras) oraz innych komplementarnych produktów, takich jak miód, grzyby, czy żywica sosnowa. Społeczność 'De Carballo' zdecydowała się na wprowadzenie leśno-pastwiskowego systemu z powodów ekonomicznych, środowiskowych, jak i społecznych:

- w celu zwiększenia i dywersyfikacji produkcji
- w celu zredukowania i kontrolowania biomasy (roślinność drzewiasta i roślinność podszytu), aby dzięki temu zapobiegać pożarom lasów
- w celu wzbogacenia krajobrazu i walorów estetycznych użytkowanych terenów
- aby zachęcić społeczność do większego zaangażowania w bieżące prace na użytkowanych terenach.

Leśno-pastwiskowe systemy z hodowlą lokalnych ras świń celtyckich i koni galicyjskich. Źródło: MVMC De Carballo

Inna produkcja prowadzona na tych terenach to pozyskiwanie żywicy sosnowej, certyfikowana ekologiczna hodowla grzybów, czy produkcja miodu (30 uli). Chociaż główny dochód z terenów użytkowanych przez 'De Carballo' MVMC nadal pochodzi z plantacji sosny, udało się wprowadzić na nich elementy agroleśnictwa zapewniające zwroty krótkoterminowe (coroczny dochód) i obniżające ryzyko (głównie pożarów). Wprowadzenie elementów agroleśnictwa usprawniło również zarządzanie lasem, wpływając na obniżenie kosztów i ułatwienie praktyk leśnych, takich jak przycinanie i przeredzanie.

Agroleśnictwo wpłynęło również na podniesienie wartości produktów wytwarzanych w MVMC 'De Carballo', które jako pierwsze w regionie otrzymało certyfikaty PEFC i FSC. Jednak głównym problemem występującym na tych terenach są wilki atakujące konie hodowlane (powodujące wysoki wskaźnik śmiertelności w niektórych latach przekraczający 80% wśród źrebiąt). Społeczność oczekuje większego wsparcia ze strony administracji publicznej oraz znalezienia praktycznych rozwiązań pozwalających na współistnienie zwierząt hodowlanych z wolnego wybiegu i wilków na tym samym obszarze.

Produkcja miodu i grzybów w lasach MVMC De Carballo. Źródło: MVMC De Carballo

Decyzje dotyczące zarządzania terenem MVMC podejmowane są przez zgromadzenie na forum, a społeczność nie tylko zarządza ziemią, lasami i zwierzętami, ale także prowadzi działania społeczne o charakterze edukacyjnym, kulturowym, promujące tradycje jak np. wydarzenia informacyjne, wycieczki piesze, wydarzenia promujące obiekty o znaczeniu archeologicznym znajdujące się na terenie MVMC, tradycyjny system zaganiaania koni zwany „rapa” cieszący się zainteresowaniem ponad 1,000 gości (na zdjęciach) itp.. 'De Carballo' MVMC bierze udział również w kilku projektach badawczych, takich jak projekt AFINET (jako jeden z najaktywniejszych członków hiszpańskiej Sieci RAIN) oraz jest członkiem kilku grup operacyjnych: ds. zarządzania biomasa leśną, systemów rolno-leśnych z hodowlą świń celtyckich, a także na rzecz poprawy współegzystencji zwierząt hodowlanych i wilków. W celu ochrony świń hodowlanych przed wilkami, opracowali oni automatyczny system zaganiaania zwierząt na noc, oparty na bodźcach dźwiękowych i pokarmowych (patrz nagranie [video](#)) i obecnie starają się o dofinansowanie budowy podobnie działającego mobilnego systemu z przeznaczeniem dla świń z wolnego wybiegu hodowanych w lasach.

'Rapa' czyli zaganianie koni (po lewej) oraz nowa plantacja rodzimych gatunków drzew liściastych jako element współpracy z WWF (po prawej). Źródło: MVMC De Carballo

Więcej informacji na temat MVMC 'De Carballo' znajdą Państwo na stronie:

Sustainable experiences in the Galician mountains (strona 13). Dostępne jedynie w języku galicyjskim:

<http://es.calameo.com/read/0043559614266878b85c1>

Artykuł na temat MVMC De Carballo (dostępny w języku galicyjskim i hiszpańskim)

<http://www.campogalego.com/es/forestal-es/un-monte-que-produce-mas-que-madera/>

Nagranie video prezentujące system zaganiania świń celtyckich:

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/lugo/friol/2015/07/05/vecinos-friol-crian-carballo-105-cerdos-celtas-monte-comunal/0003_201507L5C7996.htm